

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Teologie Ortodoxă / Teologie
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Tehnici artistice tradiționale						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector dr. Cojocă Bogdan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asistent dr. Sofragiu Petru						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	6	2.6 Tipul de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					7
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități: participări la expoziții și concursuri					5
3.7 Total ore studiu individual	52				
3.9 Total ore pe semestru	100				
3.10 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Absolvirea disciplinelor artistice din semestrul anterior.
4.2 de competențe	Cunoașterea unor proceduri tehnice de bază, determinative pentru înțelegerea și asimilarea celor practicate în vechime în privința realizărilor iconografice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă, laptop, videoproiector.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sală de lucrări dotată cu mese, șevalete, plansete, truse de materiale necesare disciplinei – pigmenti, pensule, lianti, suporturi diverse, hartie, carton, lemn, etc.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Proiectarea și realizarea cadrului general specific de documentare, informare și cercetare teologică și artistică plastică. Înțelegerea și utilizarea elementelor tehnice de realizare a unor lucrări prin cunoașterea tehnicilor și tehnologiilor folosite la elaborarea operelor de artă.</p> <p>C2. Culegerea, prelucrarea și analiza datelor care se vor regăsi în aplicațiile practice ale procesului de cercetare a tehnicilor vechi, folosite atât pentru crearea de replici iconografice cât și pentru realizarea de noi lucrări.</p> <p>C3. Identificarea, analiza și descrierea factorilor de compatibilitate între materialele incluse în operă pentru a se conferi rezistență tehnică lucrărilor realizate.</p> <p>C4. Soluționarea unor probleme tehnice și tehnologice de aplicare a metodologiilor tradiționale.</p> <p>C5. Consiliere profesională și de integrare socială în activități cerute din punct de vedere al tehnicilor iconografice.</p>
Competențe transversale	<p>C1. Deprinderea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, într-un cadru liber ales, sub o strictă observație calificată, de specialitate.</p> <p>C2. Asimilarea tehnicilor de relaționare în grup, dezvoltarea capacităților empatică de comunicare interpersonală și asumarea rolurilor specifice în desfășurarea activităților în echipă, cu scop artistic și de evidențiere patrimonială.</p> <p>C3. Informarea și cunoașterea continuă a unor antecedente tehnologice de producere iconografică, prin intermediul cercetării metodelor și tehnicilor vechi de învățare în domeniul artistic. Conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue, pentru fructificarea antecedentelor tehnice în activități de realizare a unor noi bunuri obiectuale și iconografice.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Tehnicile artistice tradiționale reprezintă una din disciplinele esențiale în formarea capacității studentului de a alcătui imaginea iconografică potrivit tehnologiilor vechi.
7.2 Obiectivele specifice	Se oferă informații despre studiul, cercetarea și aplicarea în operă a unor materiale tradiționale, analizându-se compatibilitatea acestor materiale și comportamentul lor în timp.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observatii
<p>1. Tehnologii de operare pe diferite suporturi; tehnici tradiționale preluate din erminii pentru formarea abilităților de lucru potrivit tehnologiilor vechi. Tehnici tradiționale ale picturii pe lemn. Pictura în tempera cu ou versus pictura în ulei.</p>	<p>Cursul se bazează pe metoda generală a analizei. În sens teoretic și aplicativ se folosesc eșalonat diferite procedee, mijloace și metode didactice (expozitive și activ- colective), universale (observația, expunerea, demonstrația, exercițiul) și speciale (documentarea științifică, vizite la biserici, expoziții și muzee, workshop-uri de prezentare a unor tehnologii tradiționale, etc.).</p>	8 ore
<p>2. Tehnici actuale de pictură pe panou de lemn și pe alte materiale tradiționale și actuale-pânză, sticlă, suport papetar, etc. Asocierea materialelor tradiționale cu cele contemporane pentru realizarea tehnică a icoanelor pe diferite suporturi. Textura suprafeței stratului pictural și alte caracteristici în funcție de tehnica de execuție. Aplicarea culorilor, transparență și opacitate, saturație și luminozitate.</p>		8 ore
<p>3. Tehnici de pictură murală (al secco și a fresco). Structura tencuielilor. Stratigrafia tencuielilor simple și complexe. Rinzafo, compoziție și mod de aplicare. Arriccio, tipuri de arriccio, compoziție materiale inerte, lianți, textura suprafeței, mod de aplicare. Mortare pe bază de var. Mortare pe bază de alți lianți minerali, ipsos. Mortare pe bază de var și materiale organice. Tempera versus fresca. Intonaco, tipuri de intonaco, structură, compoziție, cantități.</p>		8 ore

Bibliografie: - Dionisie din Furna, *Carte de pictură*, Ed. Meridiane, 1980; - C. Săndulescu-Verna, *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000; - V. Vătășianu, *Pictura murală din nordul Moldovei*, București, 1974; Cennino Cennini, *Tratatul de pictură*, Ed. Meridiane, 1977; - ****Dicționar de artă (Forme, tehnici, stiluri artistice)*, Ed. Meridiane, 1995; - I. D. Ștefănescu, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, 1982; - D. I. Kiplik, *Pictura monumentală*, Editura de stat pentru literatură și artă, Moscova – Leningrad-1950; - *The Most Beautiful Bibles*, Ed. Taschen, London, 2008; - Kordis, Georgios, *Hierotipos-Teologia icoanei după Sfinții Părinți*, Editura Bizantină, București, 2012; - Mora, Paolo, Mora, Laura, Philippot, Paul, *Conservarea picturilor murale*, Editura Meridiane, București, 1986; - Thompson, Daniel, V., *Materiale și tehnici de pictură în Evul Mediu*, Editura Sofia, București, 2006; - Ailincăi Cornel, *Introducere în gramatica limbajului vizual*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1982; - Bartos Jenő, *Compoziția în pictură*, Ed. Polirom, Iasi, 2009; - Bouleau Charles, *Geometria secretă a pictorilor*, Ed. Meridiane, București, 1979; Modele iconografice de tradiție bizantină.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Tehnici actuale de pictură pe panou de lemn (ori pe sticlă) și pe pânză - Icoană format A3 sau A2, cu scene sau figuri întregi de persoane sfinte (10 ore). Miniatură A3 - extras din Evangheliar, chenar decorativ, frontispicii, etc. (6 ore)	Metode aplicative diferențiate. Metode didactice, expositive, active, individuale și colective. Metode universale +	12 ore
2. Intonaco, tipuri de intonaco, structură, compoziție, cantități. Moduri de aplicare în funcție de tehnică; intonaco al fresco, intonaco al secco. Efectuarea unor lucrări pe al fresco și al secco. Panou mural al fresco cu subiect iconografic opțional - format A2. (12 ore)	demonstrația, conversația, exercițiul. Metode speciale, documentări în biserici, muzee, biblioteci, albume, imagini foto-video.	12 ore

Bibliografie: -Dionisie din Furna, *Carte de pictură*, Ed. Meridiane, 1980; - P&L.Mora, P. Phillipot, *Conservarea picturilor murale*, 1984; - C, Săndulescu-Verna, *Materiale și tehnica picturii*, Ed. Marineasa, Timișoara, 2000; V. Vătășianu, - *Pictura murală din nordul Moldovei*, București, 1974; - Cennino Cennini, *Tratatul de pictură*, Ed. Meridiane, 1977; - C. Tricura, I. Csendrieci, A. Tricura, *Cartea ipsosarului*, 1989; - ****Dicționar de artă (Forme, tehnici, stiluri artistice)*, Ed. Meridiane, 1995; - I. D. Ștefănescu, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, 1982; - D. I. Kiplik, *Pictura monumentală*, Editura de stat pentru literatură și artă Moscova – Leningrad-1950; - Ettore Maiotti - *Grande manuale delle Tecniche D'Arte*, Fabrii Editore, Firenze, 2004; - Francesca Veneri - *Le tecniche e l'arte Trompe l'oeil*, Gribaudo tempolibro, Milano, 2002; Modele iconografice de tradiție bizantină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se face în alte centre universitare din țară și din străinătate. Pentru o mai bună adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc întâlniri cu reprezentanți ai deținătorilor bunurilor de patrimoniu din mediul eclezial și laic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- corectitudinea si completitudinea cunostințelor; - coerența logică. gradul de asimilare al limbajului de specialitate.	Evaluare scrisă/ practică parțială (opțională).	40%
	-criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitatea, interesul pentru studiul individual.	Participarea activă la cursuri.	10%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de a opera cu cunoștințele asimilate prin punerea lor în practică.	Lucrări scrise/ practice curente: teme, proiecte.	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Cunoașterea elementelor fundamentale de teorie și ale constituenților tehnici din vechile iconografii.			

Data completării

30.09.2021

Titular de curs

Lect. dr. Cojocă Bogdan

Titular de laborator

Asist. dr. Sofragiu Petru

Data avizării în Departament

05.10.2021

Director Departament

Lect. dr. Hârlăoanu Paul Cezar

Str. Cloșca 9

Iași 700066

Secretariat: Tel. 0232 201328; 0232 201102 int. 2424 sau 2423

Fax : 0232 258430, 0332 816723